

smlouva byla uzavřena dne 1. března 1926, tedy za platnosti zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., který prohlásil v § 12 (7) za nepřípustné i jen zvýšení nájemného z důvodu investic, tím spíše zaplacení určitého kapitálu za investice vynaložené ve prospěch dřívějšího nájemníka. Co bylo z tohoto důvodu pronajímateli mimo nájemné dáno, bylo zakázanou úplatou podle § 20 (2) zák. o ochr. náj. (srov. rozh. čís. 6564 sb. n. s.). Jen, kdyby byli žalovaní k žádosti žalobců učinili v jejich bytě náklady, které by nebyly nutné k tomu, by byl byt udržen v užitelném stavu, byli by bývali oprávněni zvýšiti přiměřeně nájemné [§ 12 (4)], ale ani v takovém případě nebyli by oprávněni požadovati určitý kapitál najednou. O takový případ ostatně v tomto sporu vůbec nejde. To odvolací soud správně vyložil.

Čís. 8806.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Rozluku podle § 17 zák. z důvodu zlomyslného opuštění lze povolit jen, stala-li se marně výzva ve smyslu § 13 c) rozl. zák. Byla-li rozluka povolena, ač tyto předpoklady nebyly zjištěny, jsou srovnalá rozhodnutí nižších soudů ve zřejmém rozporu se zákonem (§ 16 nesp. říz.).

V nesporném rozlukovém řízení nelze přisouditi útraty.

(Rozh. ze dne 21. března 1929, R I 40/29.)

Soud první stolice povolil rozluku manželství podle § 17 rozl. zák. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Podle § 17 manželské novely vyžaduje se pro přeměnu rozvodu manželství na rozluku, by rozvod byl právoplatně vysloven rozsudkem, a to na základě důvodu rozvodu, který by zároveň tvořil důvod rozluky, a by soud v nesporném řízení na základě provedených šetření dospěl k přesvědčení, že v řízení o rozvod na jevo vyšlé skutečnosti již tehdy by byly odůvodnily výrok o rozluce, kdyby o ni bylo žalováno. Jelikož ustanovení § 17 manž. nov. nečiní rozdíl mezi různými druhy rozsudku, jest bez významu, že se žádost o rozluku opírá o rozsudek pro zmeškání, zvláště když předpisy § 396 c. ř. s. zůstaly netknutými. Souhlasu druhého manžela se nevyžaduje, ani uplynutí určité lhůty od povolení rozvodu. Poněvadž v tomto případě jde o rozsudek pro zmeškání, jest považovati za zjištěné skutečnosti všechny údaje, které jsou v žalobě a nejsou vyvráceny předloženými důkazy a které proto nutno pokládati za pravdivé. Žalobce opřel žádost o rozvod o to, že manželství bylo již od počátku nešťastné, poněvadž žalovaná nedovedla pro nedostatek náležitých kuchařských vědomostí vésti domácnost, mimo to byla prý nečistotná, líná a pohodlná a posléze opustila manželské společenství a přes opětovné vyzvání se zdráhala je obnoviti. Není pochyby, že již v řízení o rozvod na jevo vyšlá a zjištěná skutečnost zlomyslného opuštění již tehdy byla by tvořila důvod rozluky ve smyslu § 13 písm. c)

manž. nov., kdyby o rozluky z tohoto důvodu bylo bývalo žalováno. Neboť, i když jest správné, že se v § 13 písm. c) manž. nov. mimo to vyžaduje, by druhý manžel nevyhověl soudnímu vyzvání vrátiti se do šesti měsíců do manželského společenství, přece není to podmínkou pro povolení rozluky manželství ve smyslu § 17 manž. nov., neboť jest to jen formální předpoklad žaloby o rozluky, kterého však § 17 manž. nov. nevyžaduje a který by také při pouhých žádostech o rozluky podle § 17 manž. nov. neměl rozumného důvodu, ježto rozvodovým rozsudkem každý z manželů dosahuje práva na oddělené bydliště a nelze tudíž na žádném z nich žádati, by se vrátil do manželského společenství k druhému manželovi. Pro povolení rozluky manželství podle § 17 manž. nov. stačí, když skutečnost zlomyslného opuštění spolehlivě byla zjištěna, čemuž tak zde jest, pročez bylo právem žádosti o rozluky vyhověno.

N e j v y š š í s o u d zamítl žádost o rozluky.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs vytýká právem srovnalým usnesením nižších soudů, že jsou v patrném rozporu se zákonem. V § 13 c) rozl. zákona jsou stanoveny dvě podmínky tohoto rozlukového důvodu, zlomyslné opuštění a soudní výzva manžela k návratu a její neuposlechnutí. Podle § 17 rozl. zákona jest soudu v nesporném řízení zkoumati, zda tyto podmínky byly soudem zjištěny ve sporu o rozvod. Než ve sporu rozvodovém, o nějž tu jde a jenž skončil rozsudkem pro zmeškání, žalobce ani netvrdil, že manželku, která ho zlomyslně opustila, dal soudně vyzvati, by se do šesti měsíců vrátila, a že výzvě nevyhověla, a proto nebyly a nemohly tyto nepřednesené okolnosti býti ani základem rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.). Ježto však rozluky podle § 17 rozl. zák. lze povolit jen, když též soudní výzva ve smyslu § 13 c) rozl. zákona se stala a nebylo jí vyhověno (srov. rozhodnutí sb. n. s. 6982, jímž byl opuštěn názor vyslovený v rozhodnutí sb. n. s. čís. 1782), nestačily skutečnosti v rozvodovém sporu najevo vyšlé, by již tenkrát odůvodnily výrok o rozluce. Tím, že nižší soudy povolily rozluky podle § 17 rozl. zákona, ač soudní výzva k návratu manželky do společné domácnosti a její neuposlechnutí nebyly zjištěny — byl porušen zřejmě zákon v ustanoveních § 13 c) a 17 rozl. zákona. Navrhovatel dovozoval sice také v návrhu na rozluky manželství, že prý skutečnosti ve sporu o rozvod najevo vyšlé odůvodňovaly již tehdy rozlukové důvody podle § 13 h), i) rozl. zák., než neprávem. Nehledíc ani k tomu, že důvody hlubokého rozvratu a nepřekonatelného odporu nebyly výslovně uplatněny v žalobě o rozvod, k níž byl vydán rozsudek pro zmeškání, jsoucí základem pro návrh podle § 17 rozl. zákona — nebyly skutkové okolnosti v žalobě tvrzené takového rázu, by mohly opodstatniti hluboký rozvrat manželství (§ 13 h) rozl. zák.) a předpoklad pro rozlukový důvod § 13 i) rozl. zákona, souhlas manželky, byl vyloučen tvrzením žalobním, že dobrovolně nesvolí k rozvodu. Bylo proto mimořádnému dovolacímu rekursu vyhověti (§ 16 nesp. říz.) a usnésti se, jak se stalo. Útraty za

dovolací rekurs nebyly přiřčeny, ježto ani zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., ani cís. patent ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. nemají předpisů o přísudku útrat za opravné prostředky.

Čís. 8807.

Stavební ruch.

Povolením příspěvku podle § 27 (1) čís. 2 zákona ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. státem a přijetím příspěvku stavebníkem zakládá se mezi státem a stavebníkem poměr soukromoprávní. Na tom nebylo nic změněno předpisy § 46 pozdějších zákonů o stavebním ruchu čís. 44/1927 a 43/1928.

(Rozh. ze dne 21. března 1929, R I 106/29.)

Žalobce domáhal se na československém státu zaplacení části pohledávky, která příslušela staviteli Gustavu R-ovi proti ministerstvu sociální péče z důvodu stavební podpory, z kteréž pohledávky dle jeho udání mu 30.000 Kč postoupil a kterouž částku podle jeho udání ministerstvo sociální péče neprávem zaplatilo bernímu úřadu v Č., který pohledávku po vyrozumění ministerstva sociální péče o postupu zabavil. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud prvního stádu žalobu odmítl. Důvody: Jde o část pohledávky veřejnoprávní, která rázu veřejnoprávního nepozbyla postupem a následujícími událostmi a jejíž uplatňování nenáleží před soudy, nýbrž před úřady správní. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, v řízení pokračoval. Důvody: Výnosem ministerstva sociální péče ze dne 30. září 1924 povolena byla Gustavu R-ovi, bývalému staviteli v Č., stavební podpora ve smyslu § 27 čís. 2 zák. čís. 35/28. Podpora byla povolena podle zákona čís. 35/23 a teprve zákon čís. 44/1927 v § 46 stanovil, že právní poměry mezi státem a stavebníkem nebo pozdějším nabyvatelem domu založené udělením podpory podle tohoto zákona nejsou poměry občanskoprávními a že spory z takových poměrů nepatří na pořad práva. Zákon ten nevztahuje se však na poměry založené na základě dřívějších zákonů o stavebním ruchu, neboť teprve zákon čís. 44/27 mluví o vykonatelnosti rozhodnutí správního úřadu, čehož u dřívějších zákonů nebylo. Úprava sporné otázky do zákona čís. 44/27 byla ta, že rozhodnutí o tom, má-li býti udělena státem podpora, jest úkonem veřejnoprávním, že však celý další poměr po povolení podpory státem ohledně této podpory jest poměrem soukromoprávním a pro případné spory že jest pořad práva přípustným. Co platí o stavebníku, musí platiti i o jeho postupníku vzhledem k předpisu § 1394 obč. zák. Novějších předpisů o této otázce nelze použiti, ježto jde o nárok odvozovaný z podpory podle zák. čís. 35/23 (rozh. sb. n. s. čís. 7281).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.